

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2025/113

Karar Sayısı : 2026/40

Karar Tarihi : 12/2/2026

İPTAL DAVASINI AÇAN: Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri Murat EMİR, Gökhan GÜNAYDIN, Ali Mahir BAŞARIR ile birlikte 129 milletvekili

İPTAL DAVASININ KONUSU: 5/3/2025 tarihli ve (180) numaralı Üst Kademe Kamu Yöneticileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Atama Usûllerine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 1. maddesiyle 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan (3) numaralı Üst Kademe Kamu Yöneticileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Atama Usûllerine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin;

A. 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasının;

1. Birinci cümlesinde yer alan "...görevlere Cumhurbaşkanlığı..." ibaresinin "...görevler ile vali yardımcısı ve kaymakam kadrolarına Cumhurbaşkanlığı..." şeklinde değiştirilmesinin,

2. İkinci cümlesinde yer alan "Bu cetvellerde..." ibaresinin "Bu fıkırada..." şeklinde değiştirilmesinin,

B. 2. maddesine eklenen (3) numaralı fıkranın,

Anayasa'nın 2., 7., 104., 128. ve 153. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine ve yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi talebidir.

I. İPTALİ İSTENEN CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ KURALLARI

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin (CBK) iptali talep edilen 1. maddesiyle (3) numaralı CBK'nın ibare değişikliği yapılan ve fıkranın eklendiği 2. maddesi şöyledir:

"Atama usulü

MADDE 2- (1) Anayasanın 104 üncü maddesine göre yürütme yetkisinin sahibi olan Cumhurbaşkanlığı, atamaya yetkili amirlere ait yetkileri haizdir.

(2) (Değişik birinci cümle: RG-31/8/2024-32648-CK-162/1 md.) Bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kadro, pozisyon ve görevler ile vali yardımcısı ve kaymakam kadrolarına Cumhurbaşkanlığı kararıyla atama yapılır. Bu fıkırada sayılmayan kadro, pozisyon ve görevlere, ilgili Cumhurbaşkanlığı yardımcısı, bakan veya atamaya yetkili amirler tarafından atama yapılır. Cumhurbaşkanlığı yardımcısı ve bakan bu yetkisini alt kademede yöneticilere devredebilir.

(3) (Ek: RG-6/3/2025-32833-CK-180/1 md.) Atama usulü ve atamaya yetkili makamı bu madde ile belirlenen vali yardımcısı ve kaymakam kadroları hakkında bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin diğer hükümleri uygulanmaz.

(4) Bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kadro, pozisyon ve görevlerin boşılması hâlinde rektörler bakımından Yükseköğretim Kurulu Başkanı, diğerleri bakımından ilgili Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakan tarafından görevlendirme yapılabilir. Bu görevlendirmeler aynı gün Cumhurbaşkanlığına bildirilir.”

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Kadir ÖZKAYA, Hasan Tahsin GÖKCAN, Basri BAĞCI, Engin YILDIRIM, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ, İrfan FİDAN, Kenan YAŞAR, Muhterem İNCE, Yılmaz AKÇİL, Ömer ÇINAR ve Metin KIRATLI'nın katılımlarıyla 7/5/2025 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, yürürlüğü durdurma talebinin esas inceleme aşamasında karara bağlanmasına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

2. Dava dilekçesi ve ekleri, Raportör Derya ATAĞUL tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, dava konusu CBK kuralları, dayanan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A. CBK'ların Anayasal Çerçevesi ve Yargısal Denetimi

3. Anayasa Mahkemesi CBK'ların anayasal çerçevesini ve yargısal denetimine ilişkin ilkeleri daha önceki kararlarında belirlemiştir. Buna göre CBK'ların yargısal denetiminde öncelikle Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının birinci ila dördüncü cümlelerinde belirtilen konu bakımından yetki kurallarına uygunluğunun ele alınması gerekmekte olup bu kapsamda düzenlemenin yürütmeye yetkisine ilişkin olması, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Birinci ve İkinci Bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle Dördüncü Bölümü'nde yer alan siyasi haklar ve ödevlerle ilgili olmaması, Anayasa'da münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen ya da kanunla açıkça düzenlenen konulara ilişkin olmaması gerekir. Anılan fıkra yönünden herhangi bir aykırılık tespit edilmemesi durumunda ise bu defa CBK'ların içerik yönünden Anayasa'ya uygunluk denetimi yapılmalıdır (AYM, E.2019/78, K.2020/6, 23/1/2020, §§ 3-13; E.2019/31, K.2020/5, 23/1/2020, §§ 3-13; E.2018/119, K.2020/25, 11/6/2020, §§ 3-13; E.2018/155, K.2020/27, 11/6/2020, §§ 3-13).

B. İptal Talebinin Gerekçesi

4. Dava dilekçesinde özetle; dava konusu kurallarla Cumhurbaşkanına vali yardımcısı ve kaymakam kadrolarına atama yetkisinin verildiği, böylelikle vali yardımcıları ve kaymakamların Anayasa'nın 104. maddesinin dokuzuncu fıkrasıyla Cumhurbaşkanına verilen üst düzey yöneticileri atama yetkisi kapsamına alındığı ancak Anayasa Mahkemesi kararında açıkça belirtildiği üzere vali yardımcılarını ve kaymakamların üst düzey kamu yöneticisi olmadığı, dolayısıyla kuralların üst düzey kamu yöneticisi olmayan kamu

görevlilerine ilişkin olduğu, bunların atanmalarının kanunla düzenlenmesi gerektiği, kurullarla Anayasada münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda CBK'yla düzenleme yapıldığı belirtilerek kurulların Anayasa'nın 2., 7., 104., 128. ve 153. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

C. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

1. CBK'nın 1. Maddesiyle (3) Numaralı CBK'nın 2. Maddesinin (2) Numaralı Fıkrasının Birinci Cümlesinde Yer Alan "...görevlere Cumhurbaşkanı..." İbaresinin "...görevler ile vali yardımcısı ve kaymakam kadrolarına Cumhurbaşkanı..." Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

a. "...görevler ile..." İbaresini

i. Kuralın Konu Bakımından Yetki Yönünden İncelenmesi

5. Dava dilekçesinde konu bakımından yetki yönünden kuralın Anayasa'nın 7., 128. ve 153. maddelerine de aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de CBK'ya ilişkin konu bakımından yetki kuralları Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasında düzenlendiğinden bu husustaki inceleme anılan fıkra kapsamında yapılacaktır.

6. Dava konusu kural, (3) numaralı CBK'ya ekli (I) ve (II) Sayılı Cetvellerde yer alan görevlere Cumhurbaşkanının kararıyla atama yapılacağını öngörmekte olup idari bir görev üstlenen kamu görevlilerini atamaya yetkili merci ve atama usulüne ilişkin olması nedeniyle Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının birinci cümlesi kapsamında yürütme yetkisine ilişkin bir konuyu düzenlemektedir (benzer yöndeki değerlendirmeler için bkz. AYM, E.2018/120, K.2023/171, 11/10/2023, § 24).

7. Kural, Anayasa'nın CBK ile düzenlenmesi yasaklanan İkinci Kısım'nın Birinci ve İkinci Bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle Dördüncü Bölümü'nde yer alan siyasi haklar ve ödevlerle ilgili olarak herhangi bir düzenleme içermemektedir.

8. CBK'ya ekli (I) ve (II) Sayılı Cetvellerde yer alan görevlere atamaya yetkili merci ve atama usulü konularında düzenleme yaptığı anlaşılan kuralın Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırı bir yönü de bulunmamaktadır (AYM, E.2018/124, K.2020/56, 15/10/2020, § 44).

9. Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının dördüncü cümlesinde "*Kanunda açıkça düzenlenen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz.*" denilmiştir. Buna göre CBK'ların anılan Anayasa hükmü yönünden denetimi yapılırken CBK ile düzenlenen alanda hüküm ifade eden, bu bağlamda karşılaştırmaya esas olabilecek, daha önce kabul edilmiş bir kanun hükmünün bulunup bulunmadığının tespit edilmesi gerekir.

10. Kuralla aynı alanda hüküm ifade eden karşılaştırmaya esas olabilecek nitelikte, kanunla yapılan herhangi bir düzenleme tespit edilememiştir. Bu itibarla kuralın kanunda açıkça düzenlenen bir konuya ilişkin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

11. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasına aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

12. Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti; eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuki güvenliği sağlayan, hukuk kurallarıyla kendini bağlı sayan ve yargı denetimine açık olan devlettir.

13. Hukuk devletinin temel ilkelerinden biri *belirli*dir. Belirlilik ilkesi yalnızca yasal belirliliği değil daha geniş anlamda hukuki belirliliği de ifade etmektedir. Hukuki belirlilik ilkesinde asıl olan, bir hukuk normunun uygulanmasıyla ortaya çıkacak sonuçların o hukuk düzeninde öngörülebilir olmasıdır. Anılan ilkenin yürütmenin asli düzenleyici işlemi niteliğinde olan CBK'lar bakımından da geçerli olduğunda şüphe bulunmamaktadır (AYM, E.2020/34, K.2023/25, 16/2/2023, § 49; E.2020/54, K.2022/165, 29/12/2022, § 28; E.2019/38, K.2022/148, 30/11/2022, § 40-41).

14. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle birlikte Cumhurbaşkanının görev ve yetkilerini yeniden düzenleyen Anayasa'nın 104. maddesinde yapılan değişikliklerden biri de üst kademe kamu yöneticilerinin atanması ve görevlerine son verilmesinin Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri arasında yer alması, ayrıca bunların atanmalarına ilişkin usul ve esasların CBK ile düzenlenmesine imkân tanınmasıdır (AYM, E.2019/111, K.2023/63, 5/4/2023, § 65).

15. Anayasa'nın 104. maddesinin dokuzuncu fıkrasında yer alan hüküm ile üst kademe kamu yöneticilerini atama ve görevden alma yetkisi münhasıran Cumhurbaşkanına verilmiş bunların atanmalarına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi CBK ile özel olarak düzenlenebilecek konular arasında öngörülmüştür. Böylece Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin yürürlüğe girmesiyle anayasal düzeyde kavramsal olarak üst kademe kamu yöneticileri diğer kamu görevlilerinden ayrılmıştır. Bu çerçevede bunların gerek atanmaları ve görevden alınmaları gerekse atanmalarına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi yönünden tabi oldukları anayasal ilkeler üst kademe kamu yöneticisi olmayan kamu görevlilerinden farklıdır.

16. *Üst kademe kamu yöneticileri* kavramının neyi ifade ettiğine yönelik olarak Anayasa'da genel ve soyut bir tanımlama yapılmamış ya da herhangi bir ölçüte yer verilmemiştir. Bununla birlikte Anayasa Mahkemesince bu anayasal kavramın kendi bağlamı içinde özerk bir biçimde yorumlanması gerekir. Anayasa Mahkemesi Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin yürürlüğe girmesinden önceki dönemde verdiği bir kararında üst kademe yönetici kavramını yorumlamıştır. Anayasa Mahkemesi 10/1/1985 tarihli ve 3149 sayılı Üst Kademe Yöneticilerinin Yetiştirilmesi Hakkında Kanun'un üst kademe kamu yöneticilerini daire başkanını da içine alacak şekilde sayma yoluyla belirleyen kapsam maddesini de (2. madde) denetlediği kararında üst kademe kamu yöneticileri kavramının belirlenmesinde esas alınacak her durumda geçerli, değişmez ve mutlak ölçütler bulmanın zorluğuna dikkat çekmiştir. Bu bağlamda Anayasa Mahkemesi anılan kararında *kamu politikasının tayinine katılma, seçimle gelmemekle birlikte etkin bir otoriteye sahip olma ve kuruluşunun en üst*

düzeyinde bulunma gibi bazı ölçütlerin önerilmesine rağmen üst kademe yöneticilerinin kimler olduğunun doktrinde ve kanunlarda açıklığa kavuşturulmadığını, esasen bunun çok zor olduğunu ve bu zorluğu dikkate alan kanun koyucunun da bunları tek tek saymak yolunu tercih ettiğini belirtmiştir. Anayasa Mahkemesine göre üst kademe kamu yöneticilerine dair bir tanım yapılsaydı dahi tam anlamıyla bir tanım olmayacak ve takdire yine de elverişli bulunacaktır (AYM, E.1985/3, K.1985/8, 18/6/1985).

17. Anayasa Mahkemesinin anılan kararında vurgulandığı üzere bu kavramın tanımlanmasında güçlükler bulunsa da özellikle Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin yürürlüğe girmesinden sonra anayasal bir kavrama da dönüşmüş olduğu gözetildiğinde bunun belli bir çerçeveye kavuşturulması bir zorunluluktur. Genel anlamda bir tanımlama yapılacak olursa Anayasa’da yer verilen üst kademe kamu yöneticileri kavramının belirli bir kamu hizmetini yürüten kamu kuruluşunun hiyerarşik bakımdan üst düzeylerinde görev alan ve aynı zamanda o hizmet alanıyla ilgili kamu politikalarının belirlenmesinde ve uygulanmasında etkin bir otoriteye, yetki ve sorumluluğa sahip olan kişileri ifade ettiği söylenebilir (AYM, E.2019/111, K.2023/63, 5/4/2023, §§ 80, 81).

18. Bu itibarla kurum içinde klasik anlamda belirli bir sevk ve idare, başka bir deyişle yönetim yetkisine sahip olmakla birlikte kurumun görev ve yetkileri çerçevesindeki politikaların belirlenmesi sürecine katılmayan, yönetim yetkisi bu politikaları uygulamakla sınırlı olan yöneticilerin ya da kurumun hizmet alanıyla ilgili kamu politikalarının tayininde sadece istişari nitelikte rol üstlenen kişilerin üst kademe kamu yöneticisi olarak kabulü mümkün değildir (AYM, E.2019/111, K.2023/63, 5/4/2023, § 82).

19. Anayasa Mahkemesi bir kuralın üst kademe kamu yöneticilerinin atanmalarına ilişkin usul ve esasların düzenlenmesiyle ilgili olup olmadığını CBK koyucunun nitelendirmesinden bağımsız olarak, yukarıda tespit edilen ilkeler çerçevesinde her bir kural özelinde özerk şekilde ele alıp nihai olarak denetleme görevinin kendisine ait olduğunu belirtmiştir (AYM, E.2019/111, K.2023/63, 5/4/2023, § 83).

20. (3) numaralı CBK’nın adından ve “*Amaç ve kapsam*” başlıklı 1. maddesinden de anlaşılacağı üzere anılan CBK’da sadece üst kademe kamu yöneticilerinin atama usul ve esasları değil, aynı zamanda kamu kurum ve kuruluşlarında atama usul ve esasları da düzenlenmiştir. Dolayısıyla CBK’ya ekli cetvellerdeki tüm kadro, pozisyon ve görevlerin kategorik olarak üst kademe kamu yöneticiliği sıfatına işaret etmediği görülmüştür (AYM, E.2019/111, K.2023/63, 5/4/2023, § 68).

21. Üst kademe kamu yöneticilerinin atanmalarına ilişkin usul ve esasların CBK’yla düzenlenebileceğiyle ilgili olarak tereddüt bulunmamakla birlikte Anayasa’nın 104. maddesinin dokuzuncu fıkrası uyarınca *atanma esaslarına* ilişkin olarak yapılacak düzenlemenin üst kademe kamu yöneticilerine münhasır olması gerekir. Zira Anayasa koyucu sadece üst kademe kamu yöneticileriyle sınırlı olarak atanma esaslarının belirlenmesi yetkisini Cumhurbaşkanına bırakmıştır. Kendilerini atayan Cumhurbaşkanı ile göreve gelme esasına tabi olmayan diğer kamu görevlilerinin atanma esaslarının CBK ile belirlenmesi mümkün değildir. Diğer kamu görevlileri yönünden Anayasa’nın 128. maddesindeki *atanma esaslarının kanunla düzenlenmesi* güvencesi varlığını devam ettirmektedir. Dolayısıyla üst kademe kamu yöneticilerinin kimler olduğunun Anayasa Mahkemesince tespit edilen ölçütler de dikkate alınmak suretiyle CBK’yla açık ve net bir biçimde belirlenmesi, diğer kamu

görevlilerine sağlanan anayasal güvencelerin zedelenip zedelenmediğinin denetimi bakımından oldukça önem taşımaktadır (AYM, E.2018/120, K.2023/171, 11/10/2023, § 41).

22. Anayasa Mahkemesi, 11/10/2023 tarihli ve E.2018/120, K.2023/171 sayılı kararında (3) numaralı CBK'nın 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...*(II) sayılı cetvelde yer alan kadro, pozisyon ve görevlere Cumhurbaşkanını onayı ile...*" ibaresini söz konusu cetvelin "*I. Hukuk Müşavirleri (Bakanlık Bağlı, İlgili, İlişkili Kuruluşları)*" ve "*Spor Müşavirleri*" dışında kalan kısmı yönünden incelemiş ve içerik yönünden iki gerekçeyle Anayasa'ya aykırı bularak iptal etmiştir.

23. Anılan kararda söz konusu CBK'ya ekli (II) Sayılı Cetvel'de yer alan kadro, pozisyon ve görevlerin bir kısmı üst kademe kamu yöneticilerine ilişkin iken bir kısmının bu nitelikte olmadığını, bu durumda CBK'ya ekli (II) Sayılı Cetvel'in ve cetvelin tabi olduğu hükümlerin üst kademe kamu yöneticisi olmayan kamu görevlilerine özgü olarak mı düzenlendiğinin tespit edilemediği belirtilerek bu durumun Anayasa'nın 2. maddesi kapsamında belirlilik ilkesine aykırı olduğu sonucuna ulaşılmıştır (AYM, E.2018/120, K.2023/171, 11/10/2023, § 42).

24. Kararda ayrıca incelenen ibare ile CBK'ya ekli (II) Sayılı Cetvel'de yer alan kadro, pozisyon ve görevlere Cumhurbaşkanını onayı ile atama yapılmasının öngörüldüğü, dolayısıyla bu görevlere doğrudan Cumhurbaşkanını tarafından atama yapılamayacağı ancak yetkili merciin teklifi üzerine Cumhurbaşkanını onayı ile atama işleminin gerçekleştirilebileceği, Anayasa'nın 104. maddesinin dokuzuncu fıkrasında üst kademe kamu yöneticilerinin Cumhurbaşkanını tarafından *atanacağı* belirtilerek bu konuda Cumhurbaşkanını tek başına yetkili kılındığı, bu itibarla Cumhurbaşkanını üst kademe yöneticilerini atama yetkisinin bir başka makamın onayına tabi tutulamayacağı gibi bir başka makamın teklifine de bağlı tutulamayacağı belirtilerek ibarenin Anayasa'ya aykırı olduğu değerlendirilmiştir (AYM, E.2018/120, K.2023/171, 11/10/2023, §§ 43-45).

25. Anılan karardan sonra iptal gerekçesine uygun olarak (II) Sayılı Cetvel'de yer alan kadro, pozisyon ve görevlere Cumhurbaşkanını kararıyla atama yapılması öngörülmüştür. Bununla birlikte CBK'ya ekli (II) Sayılı Cetvel'de iptal kararının gerekçesinde değinilen hususlarla ilgili olarak farklı bir sonuca ulaşmayı sağlayacak değişiklik yapılmadığı görülmüştür.

26. Nitekim Anayasa Mahkemesi 3/6/2025 tarihli ve E.2024/171, K.2025/118 sayılı kararında da (3) numaralı CBK incelendiğinde üst kademe kamu yöneticilerinin kimler olduğunun açık bir biçimde düzenlenmediğini, üst kademe kamu yöneticilerinin açık bir biçimde belirtilmesi yerine CBK'ya ekli farklı cetvellerin oluşturulması ve bu cetvellerde yer alan kadro, pozisyon ve görevlerin farklı kurallara tabi tutulması yönteminin benimsendiğini, dolayısıyla (3) numaralı CBK'ya ekli (II) Sayılı Cetvel'in içeriği itibarıyla belirlilik ilkesine uygun hâle getirilmediğini belirterek anılan CBK'nın 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...*ve (II) sayılı...*" ibaresinin Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu sonucuna ulaşmıştır (AYM, E.2024/171, K.2025/118, 3/6/2025, §§ 36-38).

27. Dava konusu kuralla (3) numaralı CBK'ya ekli (I) ve (II) Sayılı Cetvellerde yer alan görevlere Cumhurbaşkanını kararıyla atama yapılacağı öngörülmektedir.

28. (3) numaralı CBK’da üst kademe kamu yöneticilerinin kimler olduğunun açık bir biçimde düzenlenmediği dikkate alındığında kural bakımından anılan kararlardan ayrılımayı gerektirir bir durum bulunmamaktadır. Bu itibarla CBK’nın 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “...görevler ile...” ibaresinin Anayasa’nın 2. maddesine aykırı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

29. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa’nın 2. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muhterem İNCE ve Ömer ÇINAR bu görüşe katılmamışlardır.

b. “...vali yardımcısı ve kaymakam kadrolarına Cumhurbaşkanı...” İbaresini

i. Kurahın Konu Bakımından Yetki Yönünden İncelenmesi

30. Dava dilekçesinde konu bakımından yetki yönünden kuralın Anayasa’nın 7., 128. ve 153. maddelerine de aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de CBK’ya ilişkin konu bakımından yetki kuralları Anayasa’nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasında düzenlendiğinden bu husustaki inceleme anılan fıkra kapsamında yapılacaktır.

31. Dava konusu kuralla vali yardımcısı ve kaymakam kadrolarına Cumhurbaşkanının kararıyla atama yapılacağı öngörülmüştür.

32. Vali yardımcısı ve kaymakamlar daha önce (3) numaralı CBK’ya ekli (II) Sayılı Cetvel’de yer almakta iken Anayasa Mahkemesi 1/2/2024 tarihli ve E.2021/38, K.2024/25 sayılı kararında (II) Sayılı Cetvel’e dâhil edilmenin yalnızca atama usulünün değil aynı zamanda atanma şartlarının da CBK ile belirlenmesi sonucunu doğurduğunu, hâlbuki vali yardımcısı ve kaymakamların üst kademe kamu yöneticisi olmamaları nedeniyle atanma şartlarının CBK ile düzenlenemeyeceğini belirterek bu ünvanların (II) Sayılı Cetvel’de yer almasını konu bakımından yetki yönünden Anayasa’ya aykırı bulmuştur (AYM, E.2021/38, K.2024/25, §§ 117-133).

33. Anılan iptal kararının gereği olarak söz konusu ünvanların cetvelden çıkarıldığı ancak mevcut hiyerarşik yapı ve idari işleyişle uyumu gözetilerek atamaların yine Cumhurbaşkanı kararıyla yapılabilmesini sağlamak amacıyla dava konusu kuralın ihdas edildiği anlaşılmıştır.

34. Bu yönüyle kural idari bir görev üstlenen kamu görevlilerini atamaya yetkili merci ve atama usulüne ilişkin olması itibarıyla Anayasa’nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının birinci cümlesi kapsamında yürütme yetkisine ilişkin bir konuyu düzenlemektedir.

35. Kural, Anayasa’nın CBK ile düzenlenmesi yasaklanan İkinci Kısım’ın Birinci ve İkinci Bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle Dördüncü Bölüm’ünde yer alan siyasi haklar ve ödevler ile ilgili herhangi bir düzenleme içermemektedir.

36. Vali yardımcısı ve kaymakam kadrolarına atamaya yetkili merci ve atama usulü konularında düzenleme öngören kuralın Anayasa’nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırı bir yönü de bulunmamaktadır.

37. Kuralla aynı alanda hüküm ifade eden karşılaştırmaya esas olabilecek nitelikte, kanunla yapılan herhangi bir düzenleme tespit edilememiştir. Bu itibarla kuralın kanunda açıkça düzenlenen bir konuya ilişkin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

38. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasına aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

39. Dava konusu kural, vali yardımcısı ve kaymakam kadrolarına yapılacak atamalarda yetkili merciyi belirlemektedir. Kuralla anılan kadrolara atamaya yetkili merci ve atama usulü herhangi bir tereddüde yer vermeyecek biçimde açık, net ve anlaşılır şekilde ortaya konulduğundan kuralda belirlilik ve öngörülebilirlik ilkelerine aykırılık bulunmamaktadır.

40. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

2. CBK'nın 1. Maddesiyle (3) Numaralı CBK'nın 2. Maddesinin (2) Numaralı Fıkrasının İkinci Cümlesinde Yer Alan "Bu cetvellerde..." İbaresinin "Bu fıkra..." Şeklinde Değiştirilmesinin İncelenmesi

a. Kuralın Konu Bakımından Yetki Yönünden İncelenmesi

41. Dava dilekçesinde konu bakımından yetki yönünden kuralın Anayasa'nın 7., 128. ve 153. maddelerine de aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de CBK'ya ilişkin konu bakımından yetki kuralları Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasında düzenlendiğinden bu husustaki inceleme anılan fıkra kapsamında yapılacaktır.

42. (3) numaralı CBK'nın 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde bu CBK'ya ekli (I) ve (II) Sayılı Cetvellerde yer alan kadro ve pozisyon ile vali yardımcısı ve kaymakam kadrolarına Cumhurbaşkanı kararıyla atama yapılacağı belirtilmiş; ikinci cümlesinde ise bu fıkra sayılmayan kadro, pozisyon ve görevlere ilgili Cumhurbaşkanı yardımcısı, bakan veya atamaya yetkili amirler tarafından atama yapılacağı hükme bağlanmıştır. İkinci cümlede yer alan "Bu fıkra..." ibaresi dava konusu kuralı oluşturmaktadır. Buna göre anılan CBK'ya ekli (I) ve (II) Sayılı Cetvellerde yer alan kadro ve pozisyon ile vali yardımcısı ve kaymakam kadroları dışında kalan kadro, pozisyon ve görevlere ilgili Cumhurbaşkanı yardımcısı, bakan veya atamaya yetkili amirler tarafından atama yapılacaktır.

43. (180) numaralı CBK'nın 1. maddesiyle (3) numaralı CBK'nın 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...görevlere Cumhurbaşkanı..." ibaresinin "...görevler ile vali yardımcısı ve kaymakam kadrolarına Cumhurbaşkanı..." şeklinde değiştirilmesinde bulunan "...görevler ile..." ibaresinin konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya uygunluk denetimi bölümünde belirtilen gerekçeler bu kural yönünden de geçerlidir.

44. Bu itibarla kamu görevlilerini atamaya yetkili merci ve atama usulüne ilişkin düzenlemelerin CBK ile yapılması mümkün olduğundan kuralın Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının birinci, ikinci ve üçüncü cümlelerini ihlal eden bir yönü bulunmamaktadır.

45. Kuralla aynı alanda hüküm ifade eden karşılaştırmaya esas olabilecek nitelikte, kanunla yapılan herhangi bir düzenleme tespit edilememiştir. Bu itibarla kuralın kanunda açıkça düzenlenen bir konuya ilişkin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

46. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasına aykırı değildir. İptali talebinin reddi gerekir.

b. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

47. (180) numaralı CBK'nın 1. maddesiyle (3) numaralı CBK'nın 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...görevlere Cumhurbaşkanı..." ibaresinin "...görevler ile vali yardımcısı ve kaymakam kadrolarına Cumhurbaşkanı..." şeklinde değiştirilmesinde bulunan "...görevler ile..." ibaresinin içerik yönünden Anayasa'ya uygunluk denetimi bölümünde belirtilen gerekçeler bu kural yönünden de geçerlidir.

48. Üst kademe yöneticiler bakımından (3) numaralı CBK'ya ekli (I) ve (II) Sayılı Cetvellerin belirli olmaması, söz konusu CBK'nın 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasında sayılmayan kadro, pozisyon ve görevlerin de belirsizliğine neden olmaktadır. Dolayısıyla kural Anayasa'nın 2. maddesi kapsamında belirlilik ilkesiyle bağdaşmamaktadır.

49. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muhterem İNCE ve Ömer ÇINAR bu görüşe katılmamışlardır.

3. CBK'nın 1. Maddesiyle (3) Numaralı CBK'nın 2. Maddesine Eklenen (3) Numaralı Fıkranın İncelenmesi

a. Kuralın Konu Bakımından Yetki Yönünden İncelenmesi

50. Dava dilekçesinde konu bakımından yetki yönünden kuralın Anayasa'nın 7., 128. ve 153. maddelerine de aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de CBK'ya ilişkin konu bakımından yetki kuralları Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasında düzenlendiğinden bu husustaki inceleme anılan fıkra kapsamında yapılacaktır.

51. Dava konusu kural, vali yardımcısı ve kaymakam kadroları hakkında (3) numaralı CBK'nın atama usulü ve atamaya yetkili makam dışındaki diğer hükümlerinin uygulanmayacağını öngörmektedir. Buna göre anılan CBK'da üst düzey kamu görevlileri ile diğer kamu görevlilerinin görev süresi, atama şartları gibi düzenlemeler vali yardımcısı ve kaymakam kadroları için uygulanmayacaktır.

52. Vali yardımcısı ve kaymakam kadrolarının tabi olmayacakları mevzuatı belirleyen kuralın yürütme yetkisine ilişkin olduğu açıktır.

53. Kural, Anayasa'nın CBK ile düzenlenmesi yasaklanan İkinci Kısım'ının Birinci ve İkinci Bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle Dördüncü Bölümü'nde yer alan siyasi haklar ve ödevler ile ilgili herhangi bir düzenleme de içermemektedir.

54. Öte yandan vali yardımcılarını ile kaymakamların, atanmalarına ilişkin usul ve esaslar dışında (3) numaralı CBK'nın hükümlerine tabi olmamasının bu CBK'daki atama şartlarına da tabi olmadıkları anlamına geldiği açıktır. Bu kapsamda kural, dolaylı olarak söz konusu görevlere atanma şartlarının belirlenmesine etki etmekte olup kamu görevlilerinin nitelikleri ve atanmalarına ilişkin hususların Anayasa'nın 128. maddesi uyarınca münhasıran kanunla düzenlenmesi gerektiği gözetildiğinde kamu görevlisi statüsündeki vali yardımcılarını ve kaymakamların tabi olmayacağı hükümlerin CBK ile düzenlenmesinin mümkün olmayacağı söylenebilir.

55. Ancak kuralla, vali yardımcılarını ve kaymakamlar hakkında (3) numaralı CBK hükümlerinin uygulanmayacağı ifade edilerek anılan CBK'nın düzenleme alanını genişletmek yerine daraltan bir düzenlemenin yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu açıdan bakıldığında salt bu yönüyle kuralın konu bakımından Anayasa'ya aykırı olduğu söylenemez.

56. Nitekim Anayasa Mahkemesinin 1/2/2024 tarihli ve E.2021/38, K.2024/25 sayılı kararında; vali yardımcısı ve kaymakam ünvanlarının (3) numaralı CBK'ya ekli (II) Sayılı Cetvel'de yer almasının, anılan cetvelde yer alan ünvanlar için öngörülen atama şartları ve görevden ayrılmaya ilişkin düzenlemelere de tabi olacağı anlamına geldiği oysa bu kadroların üst kademe yönetici olarak kabul edilmediğinden atanma şartlarının CBK ile düzenlenemeyeceği belirtilerek söz konusu düzenlemenin konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya aykırı olduğu sonucuna ulaşılmıştır (AYM, E.2021/38, K.2024/25, 1/2/2024, §§ 119-129).

57. CBK koyucu da bu gerekçeye uygun olarak vali yardımcılarını ve kaymakamları (3) numaralı CBK'ya ekli (II) Sayılı Cetvel'den çıkarmıştır. Bununla birlikte idari teşkilat ve hiyerarşik yapı gereği atamalarının Cumhurbaşkanı kararıyla yapılmasını sürdürmek amacıyla atamaya yetkili merci ve atama usulünü yine CBK'da düzenlemiş ancak dava konusu kuralla haklarında (3) numaralı CBK hükümlerinin uygulanmayacağını ayrıca hükme bağlamıştır. Bu suretle kuralın, anılan iptal kararının gerekçelerini karşılamak ve kanunla düzenlenmesi gereken alanı CBK dışında bırakmak amacıyla ihdas edildiği anlaşılmaktadır.

58. Bu itibarla kuralın Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırı bir yönü de bulunmamaktadır.

59. Kuralla aynı alanda hüküm ifade eden karşılaştırmaya esas olabilecek nitelikte, kanunla yapılan herhangi bir düzenleme tespit edilememiştir. Bu itibarla kuralın kanunda açıkça düzenlenen bir konuya ilişkin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

60. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasına aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

b. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

61. Dava konusu kural, vali yardımcılığı ve kaymakamlar hakkında (3) numaralı CBK hükümlerinin uygulanmayacağını açık, anlaşılır ve herhangi bir tereddüde mahal bırakmayacak şekilde ortaya koymaktadır. Bu yönüyle kuralın kapsam ve sınırları belirli olup, idarenin düzenleme alanı ile kamu görevlilerinin hukuki durumları üzerinde doğuracağı sonuçlar öngörülebilir niteliktedir.

62. Düzenlemenin yürürlüğe girmesiyle birlikte vali yardımcılığı ve kaymakamlar hakkında atanma şartlarına ilişkin boşluk doğmadığı gibi söz konusu kadrolara atanma koşullarının 9/6/1930 tarihli ve 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanunu'nda düzenlenmiş olduğu dikkate alındığında uygulamada hukuki belirsizlik yarattığı da söylenemez.

63. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

IV. İPTALİN DİĞER KURALLARA ETKİSİ

64. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrasında kanunun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün belirli kurallarının iptali, diğer kurallarının veya tümünün uygulanmaması sonucunu doğuruyorsa bunların da Anayasa Mahkemesince iptaline karar verilebileceği öngörülmüştür.

65. (3) numaralı CBK'nın 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “*Bu cetvellerde...*” ibaresinin “*Bu fıkra da...*” şeklinde değiştirilmesinin iptali nedeniyle uygulanma imkânı kalmayan anılan cümlenin kalan kısmı ile söz konusu fıkranın üçüncü cümlesinin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptalleri gerekir.

V. İPTAL KARARININ YÜRÜRLÜĞE GİRECEĞİ GÜN SORUNU

66. Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasında “*Kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez.*” denilmekte, 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrasında da bu kural tekrarlanmak suretiyle Anayasa Mahkemesinin gerekli gördüğü hallerde Resmî Gazete'de yayımlandığı günden başlayarak iptal kararının yürürlüğe gireceği tarihi bir yılı geçmemek üzere ayrıca kararlaştırabileceği belirtilmektedir.

67. (3) numaralı CBK'nın 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “*...görevler ile...*” ibaresi ile ikinci ve üçüncü cümlelerinin iptal edilmeleri nedeniyle doğacak hukuksal boşluk kamu yararını ihlal edecek nitelikte görüldüğünden iptal kararının ortaya çıkardığı hukuki boşluğun doldurulabilmesi amacıyla gerekli düzenlemelerin yapılması için Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince iptal hükümlerinin kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmesi uygun görülmüştür.

VI. YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI TALEBİ

68. Dava dilekçesinde özetle; dava konusu kuralların uygulanmaları halinde tarafisi güç veya imkânsız zararların doğabileceği belirtilerek yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi talep edilmiştir.

5/3/2025 tarihli ve (180) numaralı Üst Kademe Kamu Yöneticileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Atama Usûllerine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 1. maddesiyle 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan (3) numaralı Üst Kademe Kamu Yöneticileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Atama Usûllerine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin;

A. 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasının;

1. Birinci cümlesinde yer alan “...görevlere Cumhurbaşkanını...” ibaresinin “...görevler ile vali yardımcısı ve kaymakam kadrolarına Cumhurbaşkanını...” şeklinde değiştirilmesinde bulunan “...görevler ile...” ibaresine,

2. İkinci cümlesinde yer alan “Bu cetvellerde...” ibaresinin “Bu fıkrada...” şeklinde değiştirilmesine,

yönelik iptal hükümlerinin yürürlüğe girmelerinin ertelenmeleri nedeniyle bu ibareye ve değişikliğe ilişkin yürürlüğün durdurulması taleplerinin REDDİNE,

B. 1. 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “...görevlere Cumhurbaşkanını...” ibaresinin “...görevler ile vali yardımcısı ve kaymakam kadrolarına Cumhurbaşkanını...” şeklinde değiştirilmesinde bulunan “...vali yardımcısı ve kaymakam kadrolarına Cumhurbaşkanını...” ibaresine,

2. 2. maddesine eklenen (3) numaralı fıkraya,

yönelik iptal talepleri 12/2/2026 tarihli ve E.2025/113, K.2026/40 sayılı kararla reddedildiğinden bu fıkraya ve ibareye ilişkin yürürlüğün durdurulması taleplerinin REDDİNE,

12/2/2026 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

VII. HÜKÜM

5/3/2025 tarihli ve (180) numaralı Üst Kademe Kamu Yöneticileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Atama Usûllerine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 1. maddesiyle 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan (3) numaralı Üst Kademe Kamu Yöneticileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Atama Usûllerine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin;

A. 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasının;

1. Birinci cümlesinde yer alan “...görevlere Cumhurbaşkanı...” ibaresinin “...görevler ile vali yardımcısı ve kaymakam kadrolarına Cumhurbaşkanı...” şeklinde;

a. Değiştirilmesinin konu bakımından yetki yönünden Anayasa’ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. Değiştirilmesinde bulunan;

i. “...görevler ile...” ibaresinin içeriği itibarıyla Anayasa’ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muhterem İNCE ile Ömer ÇINAR’ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa’nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE’DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ALTI AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. “...vali yardımcısı ve kaymakam kadrolarına Cumhurbaşkanı...” ibaresinin içeriği itibarıyla Anayasa’ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

2. a. İkinci cümlesinde yer alan “Bu cetvellerde...” ibaresinin “Bu fıkırada...” şeklinde değiştirilmesinin;

i. Konu bakımından yetki yönünden Anayasa’ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

ii. İçeriği itibarıyla Anayasa’ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muhterem İNCE ile Ömer ÇINAR’ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa’nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun’un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE’DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ALTI AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. İkinci cümlesinin kalan kısmının 6216 sayılı Kanun’un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa’nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun’un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE’DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ALTI AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

c. Üçüncü cümlesinin 6216 sayılı Kanun’un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa’nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun’un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE’DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ALTI AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

B. 2. maddesine eklenen (3) numaralı fıkranın konu bakımından yetki ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

12/2/2026 tarihinde karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Basri BAĞCI

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
İrfan FİDAN

Üye
Kenan YAŞAR

Üye
Muhterem İNCE

Üye
Yılmaz AKÇİL

Üye
Ömer ÇINAR

Üye
Metin KIRATLI

KARŞIOY

Anayasa Mahkemesi, 5/3/2025 tarihli ve (180) numaralı Üst Kademe Kamu Yöneticileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Atama Usullerine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 1. maddesiyle 10/7/2018 tarihli ve 30474 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan (3) numaralı Üst Kademe Kamu Yöneticileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Atama Usullerine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 2. maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...görevlere Cumhurbaşkanlığı..." ibaresinin, "...görevler ile vali yardımcısı ve kaymakam kadrolarına Cumhurbaşkanlığı..." şeklinde değiştirilmesine ilişkin "görevler ile" ibaresini ve ikinci cümlesinde yer alan "Bu cetvellerde" ibaresinin "Bu fıkra" şeklinde değiştirilmesine ilişkin ibareyi içeriği itibari ile Anayasa'ya aykırı bularak iptal etmiştir. Aşağıda belirttiğimiz gerekçelerle söz konusu düzenlemelerin Anayasa'ya aykırı olmadığı kanaatinde olduğumuzdan iptal yönündeki çoğunluk görüşüne katılmıyoruz.

Mahkememiz çoğunluğu tarafından iptal gerekçesinde, (3) numaralı CBK'da üst kademe kamu yöneticilerinin kim olduğunun açık bir şekilde düzenlenmediği, üst kademe yöneticilerinin açık bir şekilde belirtilmesi yerine farklı cetvellerin oluşturulduğu, bu cetvellerde yer alan kadro ve görevlerin farklı kurallara tabi tutulduğu, ekli (II) sayılı cetvelin içeriği itibari ile belirsiz olduğu gerekçesi ile AYM'nin 3.6.2025 tarihli ve 2024/171 E., 2025/118 K. sayılı kararı ile iptal edildiği, dava konusu kural bakımından söz konusu karardan ayrılmayı gerektirir bir durum bulunmadığı, bu itibarla kuralın Anayasa'nın 2. maddesi kapsamında belirlilik ilkesine aykırı olduğu belirtilmiştir.

AYM'nin 3/6/2025 tarihli ve 2024/171 E., 2025/118 K. sayılı kararı 11/8/2025 tarihli ve 32983 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup, söz konusu kararda yer alan karşı oy yazısında belirtilen gerekçeler işbu dava konusu kurallar açısından da aynen geçerlidir. Bunun yanında yine Anayasa Mahkemesinin 2018/120 E., 2023/171 K. (R.G. Tarih – Sayı : 1/12/2023 – 32386) sayılı dosyasına ilişkin karşı oy yazısında belirtilen gerekçeler de işbu dosya açısından geçerlidir.

Özetle belirtmek gerekirse; Anayasa'nın 104. maddesinin dokuzuncu fıkrasında Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri sayılırken, "Üst kademe kamu yöneticilerini atar, görevlerine son verir ve bunların atanmalarına ilişkin usul ve esasları Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenler." hükmüne yer verilmiştir. Bu hükmün doğru yorumlanması, dava konusu kuralın Anayasa'ya uygunluğu denetiminde önem arz etmektedir. Öncelikle anılan kuralla, üst kademe yöneticilerinin atanması, görevden alınması ve bunların atanmalarına ilişkin usul ve esasların düzenlenmesi konusunda Cumhurbaşkanına geniş bir takdir yetkisi verildiği anlaşılmaktadır. Bu takdir yetkisinin, hangi kamu görevlilerinin üst kademe yönetici olacağını belirleme yetkisini de kapsadığı izahtan varestedir. Cumhurbaşkanına tanınan bu takdir yetkisi kapsamında üst kademe kamu yöneticilerinin atanma usul ve esasları (3) numaralı CBK'da düzenlenmiştir. Anılan CBK'nın "Amaç ve kapsam" başlıklı 1. maddesinde bu CBK'nın amacının üst kademe kamu yöneticileri ile ilgili usul ve esaslar ile kamu kurum ve kuruluşlarında atama usul ve esaslarını belirlemek olduğu hükme bağlanmıştır.

Üst kademe yöneticilerinin belirlenmesi, atanması ve görevden alınması konusunda geniş takdir yetkisini haiz Cumhurbaşkanı tarafından, I ve II sayılı Cetvellerde yer alan kadroların üst kademe yöneticisi kadroları olarak kabul edildiği, sayılmayan kadroların ise üst kademe yönetici kadroları olarak kabul edilmediği anlaşılmaktadır. Hâl böyle iken, (3) numaralı Kararnamenin içeriği itibari ile belirsiz olduğunun ileri sürülmesi, Anayasa'nın 104. maddesi karşısında bizzat Anayasa koyucunun iradesine ters düşmektedir. Üst kademe yöneticilerinin kim olduğu hususunda Cumhurbaşkanı'nın geniş bir takdir yetkisini haiz olduğu, söz konusu Kararnamenin yasak alanda düzenleme içermediği ve münhasıran kanunla düzenlenmesi gereken bir konu olmadığı aşikâr olduğundan, iptal davasına konu kurallar, konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığı gibi içerik yönünden de belirli ve öngörülebilir olduklarından içerik açısından da Anayasa'ya aykırılık değildir.

Açıklanan nedenlerle dava konusu kuralların, içerik açısından Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olmadığı ve iptal talebinin reddedilmesi gerektiğini düşündüğümüzden, aksi yöndeki çoğunluk görüşüne katılmıyoruz.

Üye
Muhterem İNCE

Üye
Ömer ÇINAR